

Nakon potresa:

- 6.
- provjerite postoje li ozljede i oštećenja koje zahtijevaju hitnu intervenciju.
  - ako ste zarobljeni pod ruševinama, nemojte da vas uhvati panika, pokušajte da se smirite, pokrijte usta maramicom ili odjećom, udarajte u cijevi i zid ili koristite zviždaljku, kako bi vas čuli spasioci.
  - ne treba se kretati kako bi dizali prašinu.
  - vikati samo kao posljednji izbor, kako bi spriječili udisanje opasnih količina prašine.
  - ako ste povrijeđeni ili ima povrijeđenih, zaustavite krvarenje izravnim pritiskom na ranu, teško povrijeđene osobe puno ne pomjerati, umotati ih u deku kako bi ih držali zagrijane.
  - ne koristite telefon, izuzev za hitne pozive, budite svjesni da može doći do zagušenja linija.
  - ako ste u prigodi provjerite stanje šteta, ispravnost instalacija i ugasite početne požare, za pregled prostorija koristite baterijsku lampu, ne dirajte oborene vodove, pazite na plin i druge zapaljive tekućine.

- 7.
- kada je sigurno, i dalje nastaviti slijediti svoj plan spremnosti na nesreće.
  - budite spremni na mogući novi potres.
  - nemojte ići u razgledanje oštećenog područja, time samo usporavate intervencije spasilačkih ekipa, ostanite daleko od oštećenih područja grada i sela.

OPORAVAK NAKON POTRESA

Oporavak nakon potresa obično je postupan i dug, traje mjesecima i godinama. Sigurnost vas i vaše obitelji je primaran problem kao što su mentalno i tjelesno zdravlje. Ako je pomoć dostupna, a znajući kako može bit pružena čini sam proces više ili manje stresnim zato:

- vaša prva briga je da zaštitite i osigurate sebi i članovima svoje obitelji zdravlje.
- postavite prioritete i rješavajte ih jedan po jedan.
- budite svjesni novih sigurnosnih problema i poteškoća u njihovom otklanjanju.

Okupite svoju obitelj, vježbajte i ponavljajte svoj plan. S vašom djecom kroz igru, kviz znanja provjerite jesu li zapamtili što im je činiti prije, tijekom i nakon potresa.

LISTA BRZE PROVJERE

KAKO POSTUPITI KOD POZIVANJA U SLUČAJU TRAŽENJA POMOĆI

- Stanite i razmislite gdje se nalazite
- Za pomoć nazovite telefonski broj vatrogasaca **123** ili operativni centar Civilne zaštite **121**. Ne računajući da su već drugi dojavili događaj.
- Počnite razgovor odmah govoreći polako i razgovijetno, što se dogodilo, gdje se dogodilo, kada se dogodilo i ima li ozlijeđenih.
- Navedite točnu adresu mjesta nesreće i osobno dočekajte pomoć.
- Budite spremni dati daljnje informacije i osobne podatke (ime i prezime).
- Završite razgovor kada vam služba koju ste kontaktirali dopusti.
- Vaš razgovor neće odgoditi upućivanje pomoći, jer pomoć može bit upućena dok je razgovor u tijeku. Recite sve što ste zapazili, vidjeli ili čuli.
- Ne telefonirajte na liniji dok ne dođe pomoć. Služba koju ste kontaktirali možda će trebati dodatne informacije.
- Dojava nepostojećeg događaja je zakonom kažnjiva.

KONTAKTI ZA POMOĆ

1. OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE	121
2. POLICIJA	122
3. VATROGASCI.....	123
4. HITNA MEDICINSKA POMOĆ.....	124
5. POMOĆ NA CESTI	1288
5. FEDERALNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD BIH	033-276-700

Nakladnik:
Uprava civilne zaštite
Županije Zapadnohercegovačke

Za nakladnika:
dr. sc. Drago Martinović, ravnatelj

Tisak i grafička priprema:
Logotip d.o.o. Široki Brijeg

Grude, travanj 2017.

Uprava civilne zaštite
Županije Zapadnohercegovačke

PRAVILA PONAŠANJA I ZAŠTITE U SLUČAJU POTRESA

www.civilnazastita-zzh.gov.ba

PRAVILA PONAŠANJA U SLUČAJU POTRESA

Potres je iznenadno i brzo podrhtavanje Zemlje uzrokovano pucanjem stijena u unutrašnjosti Zemlje ili njihovim pomicanjem duž već postojećih pukotina (rasjeda). Ako se snažan potres dogodi u naseljenom području, često nastaju katastrofalne posljedice za stanovništvo uz veliku materijalnu štetu. Stoga ćemo vam s Pravilima ponašanja i zaštite u slučaju potresa pokušati olakšati teške trenutke u životu do kojih može doći već danas. Stoga proučite ova pravila i s njima upoznajte članove Vaše obitelji, kako biste znali što činiti u trenucima podrhtavanja tla (potresa). Posebno je važno poučiti djecu kako se zaštititi u ovakvim situacijama. Osobni primjer odraslih prema ovoj problematici od ključnog je značaja za ovladavanje i prihvaćanje sigurnosnih mjera osobne i uzajamne zaštite građana sukladno članku 41. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Uprava civilne zaštite
Županije Zapadnohercegovačke

PRIPREMA ZA SLUČAJ POTRESA?

1. Izradite svoj plan kako bi zaštitili sebe u slučaju potresa, uključujući aktivnosti prije, za vrijeme i nakon potresa, jer potresi mogu biti zastrašujući.
2. Izradite plan obiteljske komunikacije jer najvjerojatnije svi nećete biti u kući u to vrijeme.
3. Pripremite svoj paket prve pomoći.
4. Budite spremni i već sad procijenite gdje biste se trebali evakuirati na sigurnije mjesto posebno u slučaju da vam bude srušen ili oštećen dom.
5. Planirajte kako upoznati i ostale stanare u zgradi (susjednim kućama) na opasnosti i kako se mogu spasiti.

Vrijeme za pripremu kako se zaštititi od potresa je danas, ne sljedeći dan ili vikend ili nakon potresa. Potres se može dogoditi svaki dan i točno je da ne postoje stvari koje možemo učiniti kako bi smanjili njihovu štetu. Zato zaštitite svoju obitelj, poduzmite akciju kako bi smanjili ozljede, gubitak života i štetu na imovini. Koristite ovu uputu koja vam može pomoći da se pripremite, kako bi se osigurali vi i vaši najmiliji i bili spremni prije, tijekom i nakon potresa.

Prije potresa:

1.

- identificirati potencijalne opasnosti u svom domu i počnite ih otklanjati. Treba se osigurati od teških stvari koje vas mogu povrijediti ako padnu na vas.
- premještanjem namještaja, policica s knjigama, velikih lusterica i slika sa zidova daleko od kreveta ili drugih mjesta gdje ljudi sjede ili spavaju.
- ormari i viseće elemente dodatno pričvrstiti za zidove, a teške predmete sa otvorenih policica premjestiti na niže, kako nebi postali projektili tijekom potresa.
- vrata i ladice na ormarima, regalima i visećim elementima osigurati dodatnim bravicama od samootvaranja.
- slike i dr. predmeti trebaju biti obješeni putem zatvorenih kuka da se ne mogu odbiti od zida.
- nadohvat ruke spremite baterijsku svjetiljku, baterijski radio i komplet prve pomoći.
- televizore i glazbene linije koji se mogu oboriti spustiti na niže police i dodatno učvrstiti.
- lako zapaljive i otrovne tekućine u staklenkama odložiti na niže police ili izmjestiti u garažu ili podrum u siguran ormarić.

2.

- izradite vaš plan pripravnosti, zajedno sa svima u vašem domu, što će učiniti svaka osoba prije, tijekom i nakon potresa. Ako to sada planirate, bit ćete spremni nositi se sa posljedicama potresa, požara, nedostatka namirnica i nekih usluga.
- identificirajte sigurne točke u svakoj prostoriji vašeg doma, čvrste stolove i unutarnje nosive zidove.
- znati za sva opasna mjesta: prozore, vanjske zidove, viseće biljke, velika ogledala i slike, balkone, terase, stepeništa, dimnjake, teški i viseći namještaj.
- upoznajte ukućane gdje mogu isključiti plin, struju i vodu, to može biti potrebno tijekom i nakon potresa.
- odlučiti kako i gdje će se obitelj evakuirati i okupiti ako bude odvojena tijekom potresa.

3.

- pripremite vaš komplet prve pomoći za slučaj velike nesreće. Imajte u planu gdje ćete provesti većinu svog vremena nakon potresa.
- razmislite o potrebi minimuma trodnevne zalihe hrane i vode za vaše ukućane, zasigurno će vam trebati kada se potres dogodi, računajte na to da neće biti struje i vode zadugo.

- potrebno je planirati i izvršiti izmještanje hrane, odjeće a po mogućnosti i šator, izvan vašeg doma u garažu ili neko drugo sigurno mjesto.
- planirajte namirnice i za vaše kućne ljubimce oni očekuju vašu pomoć i u dobru i zlu.

4.

- procijenite jeli vaša kuća sigurna i počnite potencijalne slabosti sada popravljati.
- provjerite dimnjake, krov, zidove i temelje kuće dali su stabilni, provjerite i ojačajte velike otvore poput garažnih vrata na prizemlju zgrade/kuće.
- provedite vanjsku i unutarnju provjeru hidrantskog sistema za gašenje požara, provjerite stanje ispravnosti električnih i plinskih instalacija i otklonite nedostatke.

Tijekom potresa:

Bez obzira da ste kod kuće, na poslu, u školi ili samo vani poduzmite odgovarajuću akciju. Ostanite unutra ako ste unutra i vani ako ste vani, prozori, dimnjaci, crijevi, arhitektonski detalji na fasadama su često prvi dijelovi koji se ruše.

Ako ste u zatvorenom

5.

- zaštitite se, spuštajući se na pod i podvucite se pod čvrsti sto, držite se čvrsto za njegove nogare štiteći glavu i vrat. Nemojte ići van!
- ako niste u blizini stola, spustite se na koljenima na pod u blizini unutrašnjih nosećih zidova i štitite glavu i vrat svojim rukama.
- držite se podalje od prozora i vanjskih zidova, balkona/terasa, velikog namještaja, aparata i kuhinjskih elemenata, visećih ogledala i stakla, od svega što bi moglo pasti i povrijediti vas.
- ako ste u krevetu, spustite se na pod, štiteći glavu jastukom.
- ne koristite dizalo i ne idite pod stepeništa.
- u novijim kućama prostor između štokova vrata nije sigurno mjesto naprotiv.
- nemojte paničariti i juriti na izlaze tijekom potresa, vrata i vi se možete lako zaglaviti.
- kada prebrodite potres i prestane podrhtavanje tla, oprezno napustite kuću, pokrijte svoje lice i glavu sa vašim rukama, pazeći što bi moglo pasti.

Ako ste na otvorenom

- otvoreni prostori i čiste površine (parkovi, trгови, parkinzi) su najsigurnija mjesta, ostanite tamo.
- držite se podalje od zgrada, zidova, drveća i električnih vodova i vozila u pokretu.
- ako ste u vozilu, zaustaviti vozilo na čistini.
- izbjegavajte mostove, nadvožnjake, tunele i držite se podalje od stambenih objekata, omogućite prolaz spasilačkim ekipama.